

**UCHWAŁA NR XXXII/201/18
RADY GMINY RYPIN**

z dnia 23 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, poz. 2232 i z 2018r. poz. 130) oraz art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r., poz. 697, poz. 60, poz. 1292, poz. 2217 i z 2018r. poz. 107) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2017 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się wójtowi gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Wiesława Sokółowska

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/201/18

Rady Gminy Rypin

z dnia 23 marca 2018 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2017.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.), który zobowiązuje Wójta do złożenia Radzie Gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań do dnia 31 marca każdego roku.

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań gminy zgodnie z ustawą należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
3. współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
4. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
5. sporządzanie sprawozdań z zakresu wspierania rodziny;
6. realizacja zadań wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny.

Pierwszy Program na terenie Gminy Rypin przyjęto do realizacji uchwałą Nr XXII/146/17 Rady Gminy Rypin z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019, który obecnie obowiązuje.

Celem programu jest:

Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Osobom znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji życiowej udzielono pomocy w formie:

- zasiłki stałe - 39 osób,
- zasiłki celowe – 266 rodzin,
- zasiłki okresowe 141 rodzin,
- pomoc materialna dla uczniów w formie zasiłków i stypendiów szkolnych przyznano 247 dzieciom,
- pomoc w formie posiłków i zasiłków celowych na żywność realizowana w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” 1467 osobom.

W stosunku do osób bezrobotnych podejmowano działania zmierzające do ich aktywizacji zawodowej poprzez udział w pracach społecznie użytecznych – 10 osób.

Osoby samotne i niepełnosprawne, w celu zapewnienia im możliwości jak najdłuższego pobytu w środowisku lokalnym, obejmowane były pomocą w formie usług opiekuńczych. Tą formą pomocy objęto 21 osób z terenu naszej gminy.

Osoby wymagające całodobowej opieki kierowano do zakładów opiekuńczo-leczniczych i Domów Pomocy Społecznej. W roku 2017 w Domach Pomocy Społecznej przebywało 10 osób.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rypinie działa Punkt Konsultacji Psychologiczno-Terapeutycznej świadczącej usługi min. w zakresie poradnictwa rodzinnego, wychowawczego, psychoterapii uzależnień i współuzależnień. Konsultacje z terapeutą do października 2017r. były prowadzone 3 razy w miesiącu, następnie od listopada 2017r. w każdy wtorek miesiąca w godzinach od 8.30 do 13.30. Ze wsparcia skorzystało w 2017 roku 47 osób. Ponadto współpracowano z kuratorami sądowymi, policją, szkołami i placówkami wsparcia dziennego w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2017 r., poz.697 z późn. zm) od grudnia 2015 roku zatrudniono asystenta rodziny. W 2017 roku asystent rodziny pracował z 15 rodzinami.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Asystent rodziny zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rypinie realizuje zadania:

- pomoc w poprawie sytuacji bytowej oraz w uzyskaniu samodzielności materialnej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (zapisy do terapeuty);
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną; opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodzin;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Ponadto w ramach swoich obowiązków każdy asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, u których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego z rejonu osoby objętej wsparciem asystenta.

Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Rypinie na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny.

W porównaniu z ubiegłym rokiem liczba objętych asystą rodzinną uległa zwiększeniu.

Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

Działania asystenta rodziny ukierunkowane są przede wszystkim na utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku. Asystent rodziny obejmował wsparciem łącznie 49 dzieci. W ramach swoich obowiązków asystent rodziny brał udział w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuacje rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska. W 2017 roku asystent rodziny uczestniczył w 2 tego typu zespołach.

Asystent realizując plan pomocy rodzinie współpracował przede wszystkim z przedstawicielami:

- 1) Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Rypinie;
- 2) placówek oświatowych;
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rypinie;
- 4) służbą medyczną (np. lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe);
- 5) Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rypinie;
- 6) Komendy Powiatowej Policji w Rypinie;
- 7) Sądu.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami wieloprotblemowymi. Wymaga to od niego szerokiej wiedzy i umiejętności niezbędnych do realizacji zadań oraz profesjonalizmu zachowań w trudnych okolicznościach.

Model pracy z rodziną objętą asystą rodzinną zakłada współpracę pracownika socjalnego i asystenta rodziny na każdym etapie pracy z rodziną. Współpraca pracownika socjalnego z asystentem rodziny ma charakter ciągły począwszy od fazy planowania, konstruowania długoterminowych celów (w oparciu o narzędzie jakim jest plan pracy z rodziną i kontrakt socjalny), również poprzez pozostałe fazy: realizacji planu (radzenie sobie z napotkanymi przeszkodami, podejmowanie interwencji, dokonywanie koniecznych zmian w ustalaniu celów głównych i szczegółowych zawartych w kontraktach socjalnych i planach pracy, współpraca z partnerami w obszarze wspierania rodziny), a także w fazie monitorowania rodziny. Pracownik socjalny w początkowym etapie współpracy służy asystentowi, zarówno posiadaną wiedzą teoretyczną, jak i swoim doświadczeniem w pracy z konkretną rodziną. Natomiast w etapach późniejszych współpraca polega na wymianie posiadanych informacji – często znacznie szerszych ze strony asystenta z uwagi na dużą częstotliwość kontaktów oraz zdobyte przez członków rodziny zaufanie. Jednak to pracownik socjalny podejmuje ostateczne decyzje w ważnych kwestiach dotyczących rodziny i wyznacza wspólne kierunki działań dla siebie i asystenta rodziny w zakresie realizacji działań, mających na celu wsparcie potrzebujących rodzin.

Współpraca pomiędzy pracownikami oparta jest na partnerstwie rozwoju kompetencji, współpracę merytoryczną, rozwój osobisty i rozwój samoświadomości. Pracownik socjalny włącza asystenta rodziny w spotkania o charakterze interdyscyplinarnym celem nawiązania jak największej sieci kontaktów, która następnie stanowić będzie jego kapitał kompetencyjny. Współpraca obydwóch pracowników ma na celu wzajemne uzupełnianie się w zakresie posiadanych zasobów i podejmowanie jednolitego kierunku działań wobec adresatów pracy socjalnej. Asystent rodziny i pracownik socjalny uzupełniają się w podejmowanych działaniach i tym samym jak najlepiej pomóc rodzinom słabszym społecznie.

W 2017 roku, Gmina Rypin przystąpiła do realizacji programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2017 rok”. W ramach programu otrzymano środki finansowe w wysokości 20.100,00 zł, w tym w formie dotacji 6.638,00 zł, oraz ze środków Funduszu Pracy 13.462,00 zł. Dofinansowaniu podlegały koszty wynagrodzenia brutto asystenta rodziny wynoszące nie więcej niż

2.100,00 zł (maksymalnie 67 % kosztów wynagrodzenia). W ramach dotacji wykorzystano 6.634,79 zł, ze środków Funduszu Pracy wykorzystano 13.462,00 zł, pozostała część wynagrodzenia brutto asystenta rodziny została dofinansowana ze środków własnych Gminy. Łącznie na wynagrodzenie asystenta rodziny przeznaczono 34.199,59 zł. Pozostałą część wydatków tj. 12.755,22 zł stanowią wydatki na pochodne od wynagrodzenia asystenta, wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego, koszty podróży służbowych i szkoleń oraz odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zgodnie z art.191 ust.8 i 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.), w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej, gmina właściwa ze względu zamieszkania dziecka, ponosi odpłatność za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku pobytu 30%, w trzecim i następnych 50%. Na opłatę kosztów pobytu 4 dzieci z terenu gminy Rypin umieszczonych w rodzinach zastępczych przeznaczono w roku 2017 kwotę 19.501,29 zł.

Potrzeby związane z realizacją zadań wykonywanych z zakresu wspierania rodziny w roku 2018:

1. Kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny – możliwość otrzymania dotacji celowej z budżetu państwa.
2. Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny.
3. Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia.
4. Zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.
5. Realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością.

W celu osiągnięcia zamierzonych celów, konieczne jest dalsze współdziałanie osób i jednostek organizacyjnych na terenie gminy działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisem art.179 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.) w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Przewodniczący Rady

Wiesława Sokołowska